
PLATFORMA TRI SLOBODE

SLOBODA UDRUŽIVANJA
SLOBODA OKUPLJANJA
SLOBODA IZRAŽAVANJA

Tri slobode pod lupom

Prikaz slučajeva kršenja sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja u Srbiji od marta do jula 2019. godine

Udruživanje. Okupljanje. Izražavanje.

Ove tri slobode moraju biti zagarantovane svima. Ove tri slobode čine osnovu građanskog društva. Nijedna zemlja ne može sebe zvati demokratskom bez garancije ovih prava.

Ustavom i zakonima Republike Srbije ove slobode jesu garantovane. Praksa, međutim, pokazuje suprotno. Iz meseca u mesec smo svedoci sve češćih napada na udruženja, aktiviste i slobodne medije. Prostor u kome deluju se sve više sužava, dok broj napada, pretnji, zastrašivanja i uvreda raste.

Verujemo da redovno sakupljanje i objavljivanje slučajeva u kojima se krše ova prava može pomoći da se podigne vidljivost ovog trenda koji vrtoglavo raste i ukaže na ozbiljnost problema sa kojima se suočavamo.

Pred vama je prikaz ključnih slučajeva kršenja sloboda okupljanja, udruživanja i izražavanja u Srbiji od marta ove godine, kada je Srbija stavljena na listu praćenja CIVICUS Monitora kao zemlja u kojoj su ove slobode ozbiljno ugrožene.

Nastavićemo ubuduće sa redovnim objavljivanjem ovih prikaza koji pokazuju slučajeve kršenja sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja.

Pored toga, [predstavnici 20 organizacija civilnog društva potpisali su u Beogradu Platformu Tri slobode](#) za očuvanje prostora za civilno društvo u Srbiji, čiji je cilj zaštita i promovisanje slobode udruživanja, okupljanja i informisanja. Zamišljeno je da Platforma deluje kao zajednički blok organizacija civilnog društva (udruženja, stručnih i profesionalnih organizacija, fondacija, zadužbina, i drugih oblika udruživanja uključujući neformalne grupe građana) kako bi stali u zaštitu ugroženih sloboda i stvorili uslove za nesmetano učešće građana u javnim proslovima kroz razvoj civilnog društva.

Svesni smo da je borba za očuvanje ovih prava duga i teška. Svesni smo da ovi prikazi neće primorati one koji krše prava da prestanu niti će izazvati adekvatnu reakciju međunarode zajednice. Ovi prikazi su podrška civilnom društvu, a medijima, donosiocima odluka i građanima predstavlja pouzdan i ažuriran

prikaz stvarnosti građanskog prostora u Srbiji. Redovno praćenje omogućava snažnije i usklađenije delovanje svih aktera kako bi se ove tri slobode zaštitile i otežao posao onima koji žele da ih uguše.

*Građanske inicijative kao partner CIVICUS Monitora za Srbiju od avgusta 2018. godine šalju dvonedeljne izveštaje na engleskom jeziku. Više o CIVICUS Monitoru pogledajte [ovde](#).

Sloboda udruživanja

10 – 18. mart 2019.

1. Milan Blagojević, jedan od organizatora građanskih protesta „1 od 5 miliona“ u Žitorađi, [napadnut je i pretučen](#), a za ovo nasilje optužio je predsednika opštine Ivana Stanojevića, u čijoj se kancelariji nalazio kada su, kako tvrdi, petorica muškaraca ušla u prostoriju i počela da ga šutiraju u glavu. Predsednik opštine odbacio je ove optužbe rekavši da je on taj koji je dobio batine. U izveštaju lekara Blagojeviću su konstatovane višestruke povrede glave. Milanu Blagojeviću i još dvojici organizatora protesta, koji su zajedno saslušani u policiji, određeno je zadržavanje do 48h.

2. Organizatori protesta „1 od 5 miliona“ u Negotinu, saopštili su da [je Strahinja Ćirić, takođe jedan od organizatora, napadnut i pretučen](#) ispred zgrade u kojoj živi, pri čemu je zadobio ozbiljne telesne povrede. U nedelji koja je prethodila ovom napadu, Ćirić je na protestu govorio o Zoranu Milojeviću Zelji „glavnom batinašu SNS-a“, kao gospodaru Negotina, što organizatori protesta smatraju motivom ovog napada.

18. mart-23. april 2019.

3. Direktorka Komiteta pravnika za ljudska prava - YUCOM dobila je pismenu poruku od Advokatske komore Beograda u kojoj je upozoravaju da nema pravo da bude direktorka jedne nevladine organizacije jer to nije u skladu sa njenom advokatskom funkcijom. Pravni okvir je u ovom pogledu nejasan, pa je moguće interpretirati ga na nekoliko načina, što Beogradska advokatska komora zloupotrebljava. Komitet pravnika za ljudska prava pruža besplatnu pravnu pomoć, zbog čega advokatska komora stalno preti radu pružanja pravne pomoći, tražeći monopol nad ovom uslugom.

4. Primećeno je da aktivno deluju sajtovi registrovani od strane nepoznatih subjekata, koji po nazivu i dizajnu podsećaju na druge istraživačke sajtove. Članci koje veb stranice poput [Istrage](#) i [Patriota](#) objavljuju sadrže informacije koje diskredituju nevladine organizacije. Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost - CRTA, koji se bavi transparentnošću i slobodnim izborima, bio je njihova najnovija meta. U jednom od članaka se navodi da je CRTA pod uticajem stranih vlada i da radi protiv interesa Srbije. Takođe, članci istog sadržaja mogu se naći na sličnim veb stranicama i pokazuju sistematski pristup kampanji blaćenja.

5. Udruženje tužilaca Srbije (UTS) suočeno je sa pritiscima [koji imaju za cilj da diskredituju napore koje ovo udruženje](#) čini u cilju očuvanja autonomije i nezavisnosti javnih tužilaca u pravosudnom sistemu u procesu izmene Ustava. Pro-režimski tabloidi prave seriju članaka o učešću pojedinih članova UTS-a u radu Državnog veća tužilaca, opisujući ih kao izdajnike i članove mafije. Mnogo ozbiljniji napad na UTS je formiranje novog profesionalnog udruženja, Udruženja sudija i tužilaca od strane postojećih profesionalnih udruženja, kao i predstavnika civilnog sektora, koji se karakteriše kao udruženje GONGO.

23. april – 7. maj 2019.

6. Nakon pojavljivanja Sonje Stojanović Gajić, direktorke Beogradskog centra za bezbednosnu politiku, [u televizijskoj emisiji](#) u kojoj je izjavila da je najava štrajka glađu ministra odbrane Aleksandra Vulina još jedan rijaliti koji ima za cilj da odvraća građane od razmišljanja o aktuelnim temama i problemima, GONGO pod nazivom [Nacionalna avangarda objavio je video kritikujući](#) rad BCBP-a i lično direktorke ove organizacije. BCBP je u poslednje vreme na meti zbog njihovih izveštaja u kojima opisuju Srbiju kao zarobljenu državu i pozivaju na uvođenje Pribe mehanizma u Srbiji kao pomoć u borbi protiv zarobljene države. Zarobljena država podrazumeva stanje raširene korupcije, koja omogućava da se javni resursi koriste za privatne svrhe, dok se kontrolni mehanizmi neutralizuju, bilo legalnim ili ilegalnim kanalima. Ova situacija se proteže na sektore koji su u različitoj meri pokriveni u određenim pregovaračkim poglavljima, ali i na političke kriterijume čije je ispunjavanje teže pratiti. Evropska komisija naručila je nezavisan stručni izveštaj o stanju vladavine prava u Makedoniji. BCBP je izjavio da ako EK pošalje stručnjake u Srbiju da naprave sličan izveštaj, to bi učinilo razliku za vladavinu prava u Srbiji. Nakon tih tvrdnji, GONGO-vi i pro-vladini mediji počeli su još više da napadaju BCBP.

7. S druge strane, GONGO-vi koji su bliski sektoru bezbednosti rade na promociji nacionalističkih i desničarskih grupa. [Centar za bezbednost, istrage i odbranu nedavno](#) je predložio da bi bilo mudro uspostaviti građanske patrole u borbi protiv maloletničke delikvencije i trgovaca narkoticima koji koriste decu za krijumčarenje narkotika. Uloga ovog udruženja je da promoviše sektor bezbednosti i [veliča svoju zatvorenost i nedostatak transparentnosti pod velom patriotizma](#). Osnivači ovog udruženja su sumnjivi pojedinci sa kriminalnom prošlošću.

8. Druga desničarska organizacija pokrenula je [online peticiju](#) za uvođenje novog zakona o nevladinim organizacijama u Srbiji, sličnog onome u Rusiji, za kontrolu stranih sredstava. Građanske inicijative su javno tražile od online platforme *Change.org* da ukine peticiju jer krši međunarodno pravo, domaće zakone i promoviše govor mržnje.

9. Održan je sastanak Radne grupe za izmene i dopune Krivičnog zakonika radi razmatranja sankcija za najteže zločine. Najavljeno je da je jedinstvena pozicija radne grupe da sud mora biti osposobljen da izrekne doživotnu kaznu bez mogućnosti uslovnog otpusta. Civilno društvo se distanciralo od te pozicije i [objavilo](#) da član koji kaže "bez mogućnosti uslovnog otpusta" nije razmatran u radnoj grupi. Promena Krivičnog zakonika pojavila se kao [populistički potez vlasti](#) nakon nekoliko godina zahtevanja i prikupljanja potpisa u okviru peticije koju je inicirao otac ubijene devojčice sa ciljem uvođenja doživotne kazne za ubistva dece.

7. maj – 4. jun 2019.

10. U tabloidu Informer, objavljene su reakcije predstavnika [GONGO organizacije Savet za monitoring, ljudska prava i borbu protiv korupcije Transparentnost](#). Oni navode da su taj izveštaj napisali politički protivnici Aleksandra Vučića, Srpske napredne stranke i članova koalicije okupljene oko parlamentarne većine, što je udarac kredibilitetu institucija EU. Organizacija GONGO [Nacionalna Avangarda](#) je nastavila sa svojim aktivnostima i objavila novi spot protiv liberalnog civilnog društva, koji odražava upozorenja nezavisnih organizacija civilnog društva koje upozoravaju na rastući trend pojave novih GONGO organizacija u Srbiji. Ovi događaji ukazuju na povećanu aktivnost GONGO organizacija u Srbiji.

11. Omladina Demokratske stranke Srbije, opozicione parlamentarne stranke desnog krila, održala je performans dan pre [festivala Miredita, dobar dan!](#) i zatražila njegovu zabranu. Takođe su od srpskih vlasti tražili da [zabrane rad Inicijative mladih za ljudska prava, koji su organizatori festivala](#).

12. U Vladi Republike Srbije održan je sastanak sa nevladinim organizacijama o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, na koji prvobitno nije bilo pozvano udruženje „[Mame su zakon](#)“, koje je najviše kritikovalo zakon. Umesto toga, pozvane su organizacije koje se nikada nisu bavile ovim zakonom. Tek nakon što je ovo udruženje intervenisalo na društvenim mrežama, primili su poziv na sastanak, dan ranije, što izaziva sumnju da je vlada samo pokušavala simulirati dijalog.

4. jun – 22.jul 2019.

13. Nastavljaju se kampanje blaćenja organizacija civilnog društva koje su kritične prema vladi. U članku pod naslovom „[Kako se stranim novcem preumaljava naša omladina](#)“ Slobodan Antić (desničarski publicista, ranije poznat po člancima sličnog sadržaja) piše da su Građanske inicijative, nezavisna organizacija civilnog društva iz Srbije, „potrošile mnogo novaca za ispiranje mozga mladima, ali nije učinjeno ništa konkretno“. On je objavio sve njihove finansijske izveštaje koji su inače dostupni javnosti na njihovoj internet stranici, tvrdeći da su sredstva koja su primili bila uzaludna i bez vidljivih rezultata.

Članak je pokrenuo [Twitter kampanju](#) gde je veliki broj lažnih naloga pisao pogrdne i uvredljive komentare o zaposlenima Građanskih inicijativa.

14. Portal Istraga objavio je članak pod [naslovom „Ovi ljudi rade na sakrivanju zločina nad Srbima“](#) u kojem napadaju direktorku Građanskih inicijativa Maju Stojanović, direktora Inicijative mladih za ljudska prava, Ivana Đurića i advokaticu Komiteta pravnika za ljudska prava - Yucom, Milenu Vasić. U članku se navodi da su ti ljudi „napravili plan akcije protiv Srbije i njenih interesa“. Istraga takođe lažno tvrdi da su sredstva koja su Građanske inicijative dobile u protekle dve godine „korišćena za finansiranje njihovih akcija, kao što je prikrivanje zločina nad Srbima na Kosovu 2004. godine“. Ovaj članak je imao veliki doseg na društvenim mrežama. U stvarnosti, ovaj sastanak je organizovan u okviru festivala „[Miredita, dobar dan](#)“, posvećen premošćivanju jaza između srpske i kosovske javnosti kroz umetnost i kulturu. Organizacije civilnog društva iz Srbije, potpisnice [Platforme tri slobode](#), okupile su se da predstavljaju najdrastičnije slučajeve sužavanja slobode okupljanja, izražavanja i udruživanja organizacija iz Srbije koje se bave temom Kosova.

15. Na Sedmoj plenarnoj sednici [Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji](#) (platformi sa preko 700 organizacija civilnog društva čije mišljenje se Vlada obavezala da će poštovati u procesu evropskih integracija), predsednik Srbije Aleksandar Vučić govorio je o Poglavlju 35 (poglavlje koje se odnosi na Kosovo u procesu pregovaranja sa EU) i odnosu Beograda i Prištine. Obraćanje predsednika NKEU-u, koji treba da sarađuje sa vladom, pokazuje da princip podele vlasti u Srbiji ne funkcioniše. U razgovoru sa predstavnicima civilnog društva, predstavnici vlasti su imali neprihvatljive komentare kako bi se uništio kredibilitet sadašnjih predstavnika civilnog društva.

16. Mladi novinar iz provladinog medija TV Pink, voditelj emisije čiji koncept treba da liči na satiričku političku predstavu, a koja u stvarnosti pokazuje otvorenu podršku vladajućoj stranci, osnovao je [svoju omladinsku organizaciju](#). S obzirom na to da je cilj organizacije da pokaže podršku mladim politici predsednika Vučića, jasno je da je ovo još jedna organizacija GONGO-a. Ova organizacija je potpisala memorandum o saradnji sa još dve poznate organizacije GONGO-a, čime je stvorena provladina „krovna organizacija mladih“ koja podržava Aleksandra Vučića i „želi da spreči odliv mozgova“. Krovna organizacija mladih Srbije već postoji i prepoznata je u institucionalnom okviru i omladinskim politikama.

17. GONGO organizacija Nacionalna avangarda nastavila je [kampanju blaćenja](#) protiv nezavisnog Beogradskog centra za bezbednosnu politiku objavivši još jedan video u kome napadaju rad ove organizacije, manipulišući činjenicama i poričući tvrdnje nezavisnih organizacija civilnog društva da je Srbija zarobljena država. Oni pokušavaju da relativizuju termin GONGO u video snimku i objasne kako oni nisu takva organizacija.

18. [Udruženje sudija i tužilaca oglasilo se povodom Zakona o finansiranju nevladinih organizacija](#) i iznelo stav da je takav zakon Srbiji neophodan. “Ono što je posebno simptomatično u okviru pravosudnog sistema Republike Srbije, jeste to da se napravio jedan kružok NGO, odnosno vrlo mali broj nevladinih organizacija koje gotovo da imaju monopol nad svim projektima koji se sprovode u pravosuđu Republike Srbije i ako su mnoge od tih nevladinih organizacija po svojoj strukturi takve da zapravo nemaju pojedince koji su na bilo koji način dublje involvirani u rad pravosudnog sistema, odnosno plasiranje nekih ideja koje dolaze iz dela nevladinog sektora, jasno ukazuju na to da oni zapravo i nemaju bilo kakvog iskustva u vezi sa time na koji način pravosuđe funkcioniše”, navedeno je u njihovom saopštenju.

Udruženje sudija i tužilaca, poznato GONGO udruženje osnovano je u septembru 2018. godine. Svojim aktivnostima i saopštenjima često u javnosti pokušavaju da diskredituju rad Udruženja tužilaca, renomirane nezavisne organizacije. Na javnim raspravama vezanim za pitanja pravosuđa, često su pozivani kako bi dali kredibilitet predlozima koji dolaze od strane vlasti i kako bi vlast mogla da potvrdi kako su javne rasprave održane u transparentnom i konsultativnom procesu.

Sloboda okupljanja

10 – 18. mart 2019.

19. Hiljade demonstranata u Srbiji okupilo se 15. nedelju za redom na protest protiv predsednika Aleksandra Vučića. Sve do poslednjeg okupljanja, svi protesti su bili mirni. Demonstracije su eskalirale 18. marta kada su demonstranti upali u Radio- televiziju Srbije (RTS) predvođeni opozicionim liderom Boškom Obradovićem. Zatražili su od nadležnog urednika da im omoguće uživo obraćanje u programu. Redakcija je odbila zahtev, a [policija i žandarmerija su reagovali i izbacili demonstrante](#). U međuvremenu, direktor RTS-a se obratio javnosti govoreći da je protest izgubio legitimitet upadom demonstranata u zgradu RTS-a. Policija je saopštila da će svi demonstranti koji su ušli u zgradu biti procesuirani.

20. Lideri opozicije najavili [su još jedno okupljanje u podne ispred Predsedništva](#) u vreme predsedničke konferencije za medije o događajima od prethodne noći. Demonstranti su se ponovo okupili i napravili živi lanac oko Predsedništva i time sprečili predsednika da izađe. Nakon što su protesti počeli, neki demonstranti su uhapšeni, a policija je nepotrebno koristila silu. Na demonstrante je bačen suzavac.

Sprečavanje nastanka nereda i zaštita ljudi i imovine je osnovni zadatak policije prilikom obezbeđivanja javnih okupljanja. Nepravilna procena bezbednosnog rizika i odsustvo blagovremene reakcije, doprinelo je eskalaciji nasilja. Shodno tome, naknadna upotreba sile od strane policije, koju su prisutni učesnici zabeležili i objavili, može se oceniti kao nesrazmerna.

Takođe, neki od protestanata su uhapšeni i držani u pritvoru. Opozicioni lideri, advokati i roditelji uhapšenih demonstranata pregovarali su ispred glavne policijske stanice u Beogradu da ih puste. Jedan od protestanata dobio je zatvorsku kaznu u trajanju od 30 dana za ulazak u zgradu RTS-a, a drugi novčanu kaznu od 20.000 dinara za napad na policajca.

Lideri Saveza za Srbiju i organizatori protesta 1 od 5 miliona rekli su na konferenciji za medije u ponedeljak da mladi koji su uhapšeni tokom protesta u Beogradu moraju biti pušteni.

Učenici Filološke gimnazije u Beogradu održali su protest zbog hapšenja njihovog školskog druga optuženog za učešće u protestima i incidentima u RTS-u.

18. mart-23. april 2019.

21. Protest pod nazivom „Svi kao jedan - 1 od 5 miliona“ najavljen je pre mesec dana nakon što su organizatori četvoromesečnih demonstracija protiv režima i opozicija dali Vučiću i Vladi mesec dana rok da se povuku ili da se suoče sa velikim protestom. [Opozicioni lideri su naveli da je protest bio uspešan](#), dok je Vlada istakla mali uspeh. Protest je organizovan bez ikakvih incidenata.

23. april – 7. maj 2019.

22. Građani Zrenjanina okupili su se na protestu zbog vode koja u tom gradu već 15 godina nije podobna za piće i svaku vrstu upotrebe. Novoizgrađeni čistač vode u Zrenjaninu, prestao je sa radom. Investitor je naveo da je pogon isključen zbog nečistoća koje su se pojavile na filterima. Od tada se grad snabdeva vodom kao i pre, iz izvorišta. Zbog toga su se Zrenjaninci okupili na protestu pod sloganom [„Voda i tačka!“](#).

23. [Grupa desničara okupila se](#) ispred pekare Roma u Borči, zahtevajući da se zatvori pekara, jer je na društvenim mrežama objavljena fotografija bivšeg radnika te pekare kako u centru Beograda rukama pokazuje dvoglavog orla, albanski nacionalni simbol.

Ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović izjavio je da policija čuvala mir tokom okupljanja građana ispred pekare u Borči.

Aktivisti za ljudska prava i većina opozicionih stranaka u Srbiji osudili su napad na pekaru u Beogradu, dok desničarski poslanik, [Srđan Nogo](#), ne samo da je prisustvovao napadu, već je branio i njegov legitimitet. Aktivisti za ljudska prava, komšije i opozicija organizovali su okupljanje za podršku vlasniku pekare, što je još jednom izazvalo desničare da protestuju. Šetali su Borčom pevajući nacionalističke pesme i šireći govor mržnje protiv albanske manjine, dva dana posle okupljanja. Policija nije zabranila nacionalističko okupljanje, što ukazuje da je takvo ponašanje dozvoljeno. Ovaj događaj se može posmatrati i iz perspektive slobode izražavanja, jer je javnost osudila pokazivanje albanskog nacionalnog simbola - dvoglavog orla. Za ovu delo ne treba otpustiti radnika, već treba osigurati njegovu slobodu da pokaže bilo koji gest koji nije zabranjen zakonom.

24. Nakon poslednje protesta „1 od 5 miliona“ opozicioni lideri su osnovali [„Slobodnu zonu“](#) ispred zgrade Predsedništva. Opozicioni lideri su izjavili da je slobodna zona formirana jer [vlast i dalje ignoriše zahteve ljudi koji protestuju](#) skoro pet meseci. Njihovi zahtevi su: formiranje zajedničke komisije vlasti i opozicije za definisanje fer izbornih uslova, izbor novog sastava Regulatornog tela za elektronske medije (REM) i izbor tehničkog i uredničkog tima Radio-televizije Srbije i Radio-televizija Vojvodine.

25. [Lider SRS Vojislav Šešelj, osuđeni ratni zločinac, organizovao je 4. maja u Hrtkovcima](#) kongres Srpske radikalne stranke. Ovo mesto je poznat po deportaciji vojvođanskih Hrvata početkom devedesetih. Iako je bilo zahteva za zabranu ovog okupljanja, Šešelj je ipak odlučio da ga organizuje. Prošle godine kongres u Hrtkovcima je zabranjena od strane Ministarstva unutrašnjih poslova, a Šešelju je zabranjena poseta Hrtkovcima. Organizovanje ovogodišnjeg skupa pokazuje nespornost Vlade da spreči međuetničke napetosti.

7. maj – 4. jun 2019.

26. Od 29. maja do 1. juna održan je festival „[Miredita, dobar dan](#)” na kom je beogradskoj publici predstavljena kulturna i društvena scena Prištine. Pored izvedbi umetnika i izvođača, bili su prisutni i predstavnici moderne kosovske kulturne scene. Festival su organizovali Inicijativa mladih za ljudska prava, Građanske inicijative iz Beograda i Integra iz Prištine. Cilj festivala je da inicira promene u srpskoj i kosovskoj društvenoj i kulturnoj zajednici i stvori tradiciju saradnje, koja će doprineti trajnoj normalizaciji odnosa između Beograda i Prištine.

Trend napada na učesnike i pristalice festivala je veći svake godine, a ove godine je bilo primetno da službe bezbednosti praktikuju „prekomerni rad policije”. Učesnici i gosti festivala bili su potpuno izolovani i nije bilo moguće ući na festival jer je grupa desničara bila odvojena od učesnika policijskim kordonom. Ekstremističke grupe su pevale „[patriotske](#)” [pesme i vređala prisutne](#).

[Upaljena baklja bačena je u prostor u kom se događaj organizovao](#). Za vreme trajanja festivala desničari su se okupljali nekoliko puta, praveći nered. Ove godine prvi put su protestovali i [huligani](#). Oni su se sukobili sa policijom, ali je policija uspeła da ih spreči da uđu u prostorije u kojima je održan festival.

4. jun – 5. jul 2019.

27. [Stotinak Nišlija protestovalo je protiv fašizma](#). Mirnu šetnju ispratila je i grupa mladića koja je sa strane skandirala fašističke pozdrave. Okupljeni su se uputili na protestnu šetnju sa mesta gde je dečak izboden sedam dana ranije samo zato što je [nosio majicu sa antifašističkim natpisom](#). Posebno je zabrinjavajuće to što je to bila grupa mladih ljudi, i nijedan nadležni državni organ se nije oglasio po ovom pitanju. Napadači još uvek nisu pronađeni, što jasno ukazuje na nedosledne akcije vlasti da spreči rast desničarskih grupa.

28. Sličan slučaj primećuje se i u Novom Sadu gde su dva mladića, studenti i aktivisti akcije „Krov nad glavom” [napadnuti i brutalno pretučeni](#), a učestvovali su u protestu protiv seče drveća u obližnjem parku ranije tog dana. Napadači su primećeni kako u okviru kampusa Filozofskog fakulteta Novosadskog univerziteta lepe plakate „Srpske desnice”.

29. Samo dan kasnije u Novom Sadu je [pretučen još jedan mladić](#). Ovaj put je to bio član omladine Demokratske stranke i jedan od organizatora protesta „1 od 5 miliona”. Oba napada su se dogodila u Univerzitetskom kampusu.

30. [Aktivista inicijative „Ne davimo Beograd” Radomir Lazović pozvan je na odsluženje zatvorske kazne](#) zbog organizacije jednog od protesta povodom rušenja objekata u Hercegovačkoj ulici u beogradskom kvartu Savamala, saopštila je ta organizacija. „Ovo je jedan od preko 30 procesa koji se vode ili su vođeni protiv naših aktivista još od 2016. godine i početka masovnih protesta. Umesto da se na sudu nađu nalogodavci i organizatori rušenja objekata, zataškavanja zločina i hajke na aktiviste koja traje i danas, sudi se nama koji smo na kršenje zakona ukazali”, navelo je to udruženje.

5 - 12. jul 2019.

31. [Povodom obeležavanja godišnjice genocida u Srebrenici](#), Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) organizovala je u znak sećanja paljenje sveća ispred zgrade Predsedništva. Na drugoj strani parka održavao se kontraprotest koji je organizovao lider Radikalne stranke. Sa tog skupa poslate su poruke poricanja i relativizacije genocida u Srebrenici. Aktivisti desničarskih partija su vikali i pokazivali osnovno nepoštovanje ljudskog života i dostojanstva žrtava genocida.

32. U zadužbini Kolarac u Beogradu, oko 20 ljudi, obučeni u majice sa nacionalističkim simbolima, prekinuli su predstavu pod nazivom „Srebrenica - Kad mi, ubijeni ustanemo“, koju je organizovao Helsinški odbor za ljudska prava. Desničarski aktivisti su se drali da se nije dogodio genocid u Srebrenici i da je Ratko Mladić, jedan od organizatora genocida 1995. godine, bio heroj. Nakon toga su počeli da pevaju nacionalističke pesme. Prema navodima organizatora, desničari su bili u sali pola sata i pretili su da će baciti dimnu bombu, dok je policija bila u hodniku i nije reagovala. Glumci, organizatori, a potom i publika, počeli su da ih teraju napolje. Na kraju je policija ispratila grupu napolje, ali se postavlja pitanje kako su uopšte ušli, imajući u vidu da je ovaj događaj bio obezbeđen od strane policije.

Pre samo godinu dana, osam aktivista Inicijative mladih za ljudska prava osuđeno je na novčane kazne jer su navodno prekršili zakon o javnom redu i miru. Oni su osuđeni jer su 2016. godine na tribini u Beškoj, na kojoj je govorio osuđeni ratni zločinac Veselin Šljivančanin, razvukli transparent na kom je pisalo „Ratni zločinci da začute da bi se progovorilo o žrtvama“. Zatim su prebijeni i izbačeni iz sale, a na događaju Helsinškog [odбора policija je izjavila da ne mogu da reaguju](#) jer je to bio otvoreni događaj i da su im ruke vezane.

33. [Aktivista pokreta „Ne davimo Beograd“ Radomir Lazović](#) dobio je poziv da odsluži zatvorsku kaznu zbog kršenja zakona o okupljanju u maju 2016. godine posle rušenja objekata u Savamali od strane nepoznatih počinitelja, ali uz podršku policije i gradske uprave. Aktivisti ovog pokreta su izloženi prljavoj kampanji u medijima, pritiscima na društvenim mrežama i pritiscima na ulici. Svi aktivisti ovog pokreta trpe zbog orkestrirane kampanje koja se može povezati sa Srpskom naprednom strankom. Vladimir Đukanović i Marijan Ristićević prikazali su njihove slike u emisijama uživo i u Narodnoj skupštini. U medijima su ih optuživali da planiraju da ubiju predsednika, a aktivisti Inicijative mladih za ljudska prava bili su 40 puta na naslovnim stranama Informera, gde su nazivani izdajnicima Srbije.

12- 22. jul 2019.

34. [Studenti okupljeni oko inicijative „1 od 5 miliona“ okupili su se ispred Rektorata Univerziteta u Beogradu](#) i održali protest sa zahtevom da ministri Siniša Mali i Nebojša Stefanović budu razrešeni dužnosti, usled ozbiljnih dokaza da su na nečastan način došli do svojih akademskih postignuća. Studenti su upravi Rektorata predali svoje zahteve, tvrdeći da je Univerzitet izgubio svoj integritet i da je ugled akademske zajednice ozbiljno narušen.

Ugled i kredibilitet visokog obrazovanja u Srbiji poslednjih meseci potpuno su urušeni. Uprkos očiglednim dokazima da je doktorska disertacija bivšeg gradonačelnika Beograda i sadašnjeg ministara finansija Siniše Malog plagijat, Stručna komisija Univerziteta u Beogradu ocenila je da nema dovoljno osnova za osporavanje doktorata. Nakon žalbi na ovu odluku, Odbor za profesionalnu etiku Univerziteta u Beogradu o slučaju doktorata se izjasnio da ne može da donese konačnu odluku jer je mišljenje Stručne komisije nepotpuno, nejasno i kontradiktorno, nakon čega je predmet vraćen na ponovno odlučivanje FON-u, koji je već prethodno utvrdio da disertacija nije plagijat. Očigledno je da postoji jak politički pritisak da se, uprkos jasnim dokazima, disertacija ministru Sinišu Malom ne ospori, što predstavlja

ozbiljno kršenje zakona i profesionalne etike od strane svih onih koji su učestvovali u donošenju ovakve odluke. Takođe, nedavno su se pojavili dokazi da je ministar policije Nebojša Stefanović na nezakonit način stekao diplomu osnovnih studija, pa se tako dovodi u pitanje i validnost njegovog doktorata, ali je Ministarstvo prosvete zahtev da se ispita diploma ministra proglasila neosnovanim. Za sve ljude koji su na častan i legalan način došli do svojih akademskih postignuća ovakvo ponašanje nadležnih institucija i stručnih tela predstavlja veliku uvredu i obesmišljava njihov trud, rad i uloženo vreme.

35. [Srđan Nonić, šef opozicione odborničke grupe „Niška inicijativa”](#), počeo je sa protestima, koji će se održavati svakodnevno, ispred više od 50 preduzeća i ustanova u Nišu. Prvi protest održan je ispred Gradske uprave, gde je od pola 8 ujutru dočekivao i pozdravljao zaposlene uz poruku „da moraju da rade u interesu građana, a ne za Vučića”. Nonić tvrdi da je u toku protesta nepoznat mladić bacio na njega „neku žutu tečnost”, nakon čega je on pozvao policiju, koja je ostala na mestu dešavanja do kraja protesta.

„Niška inicijativa” već duže vreme ukazuje na neefikasnost, korupciju i nepotizam koji se dešavaju u gradskim institucijama. Oni pokušavaju da skrenu pažnju javnosti na to da su građani i građanke ti koji plaćaju političare i službenike da rade u njihovom interesu, a ne u interesu vladajuće partije.

36. [U Kući ljudskih prava i demokratije danas je održana konferencija za medije „Rakita – slom pravne države”](#) pokreta Odbranimo reke Stare planine, organizovana uz podršku Građanskih inicijativa. Cilj održavanja konferencije je bio da se uputi apel medijima i nadležnim institucijama da se zaustavi kršenje zakona i uništavanje prirodnih resursa izgradnjom mini hidroelektrana. Na samom početku konferencije u prostorije Kuće ljudskih prava upala je grupa nasilnika u majicama sa natpisom „Građanska straža” i plakatima na kojim su iznesene laži o članovima pokreta Odbranimo reke Stare planine.

Ova provokacija imala je za cilj diskreditovanje rada pokreta ORSP i time priču o MHE stavi u drugi plan. Očigledno je da je ovde reč o još jednoj GONGO organizaciji koji pokušava da udarima na čast i ugled aktivista ORSP diskredituje rad ovog pokreta koji je najvećim delom zaslužen za dovođenje teme MHE u žižu javnosti. Podršku nasilnicima pružila je ekipa Informera koja se pojavila ipred Kuće ljudskih prava, iako im je rečeno da na konferenciju nisi dobro došli zbog njihove redovne prakse kršenja novinarskog kodeksa. Uprkos provokacijama i pokušajima nasilnika da ometaju izveštavanje javnosti, konferencija je uspešno završena, bez pomoći i podrške od strane organa policije, koja je bila očekivana.

37. Tokom tri dana održavanja tribine [Zona novog optimizma u Šapcu](#), grupa mladića pokušavala je da je prekine. [Prvi dan pred početak manifestacije](#), okupljeni mladići su dobacivali i vređali učesnike tribine, ali većih incidenata nije bilo. Početak tribine kasnio je pola sata. [Isti slučaj je ponovljen](#) i naredna dva dana.

Iako je televizija Šabac, koja je suorganizator petodnevne manifestacije, uputila dopis Policijskoj upravi u Šapcu sa pitanjima zašto ne reaguju i kako je moguće da neprijavljeni skup već [treći dan ometa manifestaciju](#), odgovor još nisu dobili.

Sloboda izražavanja:

10 – 18. mart 2019.

38. Inicijativa mladih za ljudska prava neretko je meta napada desničara i nacionalista. [Poslednji slučaj odnosi se na vandalizam](#), gde je hodnik zgrade u kojoj se nalazi kancelarija YIHR bio išaran natpisima

„Ratko Mladić“ i „Nema podele“. Vrata kancelarije su takođe bila išarana sprejem i na njih su zalepljene nalepnice sa porukama „Ovo je ponos i srbska žena, a ti nisi ni senka njena“ sa slikama osam poznatih žena iz srpske istorije, saopštila je ova organizacija. Iz YIHR tvrde da je ovo odgovor na akciju kada su aktivisti ove organizacije prekrečili tri grafita u terazijskom tunelu sa natpisima „Ratko Mladić, srpski heroj“, „Kosovo je Srbija“ i „Nema podele“.

38. Aktivistkinja Inicijative „Ne davimo Beograd“ Ksenija Radovanović [fizički je napadnuta na BeFem](#) nagradi za doprinos feminizmu za 2018. godinu, kada je jedan od gostiju uvredio, a zatim je udario. Policija je uhapsila osumnjičenog P.V. i njemu je određeno zadržavanje do 48h.

39. Jugoslav Ćosić, direktor televizije [N1 primio je poziv od osobe koja se predstavila kao službenik vlade](#) Sjedinjenih Američkih Država i koja je zahtevala da Ćosić objasni izveštavanje N1 o terorističkom napadu na Novom Zelandu, prilikom kog je 49 ljudi izgubilo život. Nepoznati sagovornik tokom razgovora implicirao je da se iz izveštaja N1 može zaključiti da N1 ima dokaze da je napad na Novom Zelandu povezan sa „terorističkom bazom“ u Srbiji i zahtevao je da mu se navodni dokazi dostave, u suprotnom zaprećeno mu je da će mu biti uskraćen ulazak u SAD.

40. Uhapšena su dva izvršitelja koja su zapalila kuću novinara Milana Jovanovića. Predsednik opštine Grocke, Dragoljub Simonović, [koji je bio uhapšen zbog sumnje](#) da je naredio spaljivanje kuće novinara portala Žig Info, Milana Jovanovića, pušten je iz pritvora. Tužilac je zatražio maksimalnu kaznu zatvora u trajanju od 8 godina.

41. [Medijska pokrivenost noći kada su demonstranti ušli u zgradu Radio-televizije Srbije](#) izazvala je niz reakcija političara. Poseban televizijski program N1 predstavnici srpske vlade opisali su kao skandalozan i licemeran. Nakon što su se pojavili na političkim debatama, provladin stručnjak optužio je N1 za neobjektivno izveštavanje. U tom trenutku jedina TV stanica koja je izveštavala sa RTS bila je N1.

18. mart – 23. april 2019.

42. April je bio obeležen napadima na novinare i medijske radnike nezavisnih i istraživačkih mreža. Takođe, globalna organizacija [Reporteri bez granica](#) objavili su da je Srbija pala za 14 mesta na Indeksu slobode medija 2019. godine i sada se nalazi na 90. mestu na listi od 180 zemalja

43. U tom periodu u više navrata, prećeno je programskom direktoru N1 Jugoslavu Ćosiću i drugim novinarima, koji su često bili predstavljani kao strani plaćenici, „antisrpski“, „izdajnici“ i „mediji CIA-e. [Predstavnik OEBS-a za slobodu medija Arlem Dezir](#) javno je [osudio prijetnje novinarima kanala N1 u Srbiji](#), a zvaničnik Freedom House-a izrazio je zabrinutost zbog sve učestalijih pretnji novinarima u Srbiji. Izvestan broj srpskih novinara izrazio je nezadovoljstvo i strah zbog stavova prema njima i njihovom radu nakon nekoliko pokušaja da se označe kao izdajnici i plaćenici. [Istražni novinar Slobodan Georgiev](#) i urednik istraživačkog portala BIRN-a rekao je da tužioci nisu voljni da postupaju po tužbama novinara iz medija koji nisu bliski vlastima. Sve se to dogodilo nakon što je BIRN objavio fotografiju na kojoj se navodi da je brat Andreja Vučića predsednika Srbije imao veze sa srpskim biznismenom Zvonkom Veselinovićem uprkos ranijim demantijama. Tamara Skrozza, novinarka Vremena, takođe je bila izložena blaćenju u listu Politika u članku koji je napisala premijerka.

44. [„Niste nezavisan novinar ako idete na protest gde se šalje određena politička poruka”, rekla je Suzana Vasiljević](#), savetnica za medije Aleksandra Vučića, u poseti Televiziji Prva. Ona je napravila i listu medija za koje tvrdi da su slobodni da rade i kritikuju vladu u Srbiji.

45. Špekulacije o svedočenju [Rade Trajković \(direktorke Evropskog pokreta Srba sa Kosova\)](#) u slučaju ubistva Olivera Ivanovića (kosovskog političara), izložene u tabloidima [Informer](#) i [Alo](#), kao i u izjavama predsednika Srbije Aleksandra Vučića i drugih zvaničnika predstavljaju opasno ponašanje koje ugrožava njenu sigurnost. Osim toga, takvi natpisi su primer napada na ličnost Rade Trajković i njen integritet.

46. [Hotel New City u Nišu otkazao je debatu](#) u organizaciji Instituta za evropske poslove o slobodi izražavanja. Debata je bila zakazana za ponedeljak uveče, a organizatorima je veče pre javljeno da prostor ipak neće moći da koriste jer je sala poplavljena zbog pucanja cevi.

23. april – 7. maj 2019.

47. Apelacioni sud u Beogradu je, nakon šest godina suđenja, u [predmetu Komiteta pravnika za ljudska prava protiv Kurira](#), koji je po zakonu označen kao hitan, potvrdio presudu Višeg suda u Beogradu i utvrdio odgovornost urednika „Kurir info“ za govor mržnje prema albanskoj nacionalnoj manjini.

Problem je u tome što i nakon 6 godina sud nije našao urednika krivim za izazivanje govora mržnje, već za to što nije sprečeno objavljivanje komentara koji povećavaju tenzije među građanima Srbije, na taj način što se nacionalna manjina stavlja u nepovoljniji položaj.

48. Nakon sastanka u Berlinu o odnosima Srbije i Kosova, ministar odbrane [Aleksandar Vulin](#) govorio je o Albancima sa Kosova na pogrdan način, nazivajući ih „Šiptarima”. Predsednik Nacionalnog veća albanske nacionalne manjine, Ragmi Mustafa, objavio je da razmišlja o tužbi protiv Vulina zbog korišćenja „uvredljivog termina Šiptari čime omalovažava Albance i stavlja ih u grupu drugorazrednih građana”. Vulin je rekao da je najavljena tužba protiv njega „kompliment za njegovu dosadašnju doslednost i borbu za istinu”. Vlada nije osudila ovaj potez ministra, što pokazuje da je govor mržnje dopušten i podržan.

49. [Nezavisno udruženje novinara Srbije, Nezavisno društvo novinara Vojvodine i Granski sindikat kulture, umetnosti i medija „Nezavisnost”](#); izjavili su na Svetski dan slobode medija da vlast u Srbiji guši kritičko izveštavanje, dok nezavisnost uređivačke politike medija podrivaju razni, posebno finansijski pritisci. Vlast je najodgovornija, prema njihovim navodima, za zloupotrebu javnog novca, zastrašivanje, klevetu i omalovažavanje novinara i medija. S druge strane, državni sekretar u Ministarstvu kulture i informisanja [Aleksandar Gajović izjavio je](#): „Ako kažete da mediji nisu slobodni, znači da su mediji zarobljeni. Ko je to zarobio medije? Ko ih to drži zarobljene? Privatizacija medija u Srbiji je završena 31. decembra 2016. godine. Svi mediji su potpuno slobodni”.

50. Vlasnica i direktorka Novosadske TV Kanal 9 [Maja Pavlović štrajkovala je glađu](#) od 15. aprila zbog brojnih problema sa kojima se susreće ova lokalna televizija. Njeni zahtevi odnosili su se na državne odluke i ekonomski pritisak koji su nezavisni Kanal 9 stavili u neravnopravan položaj u odnosu na medije bliske vlastima. Premijerka je najavila da će se sastati sa njom 22. dana štrajka, nakon što je njeno zdravlje bilo ozbiljno ugroženo. Predstavnica REM-a Olivera Zekić na sastanku se neprofesionalno ponašala okrivljujući novinarku za sve probleme sa kojima se susreće njena televizija. Premijerka je navela da Vlada nije nadležna da se bavi njenim problemima, te da treba da prepusti pravosuđu da odluči o ovom slučaju. Nakon usmenog obećanja da će vlada učiniti sve što je u njenoj moći da joj pomogne, ona je zaustavila štrajk glađu.

51. Nacionalni konvent o Evropskoj uniji (NKEU), Radna grupa za pregovaračko poglavlje 35 NKEU i Međusektorska grupa za slobodu izražavanja i medija NKEU izrazili su zabrinutost zbog izjave predsjednika Srbije Aleksandra Vučića tokom posete Pekingu u kojoj je [nezavisne medije na Kosovu i Metohiji, koji izveštavaju na srpskom jeziku](#) nazvao stranim agentima.

7. maj – 4. jun 2019.

52. Međunarodna organizacija Freedom House koja se bavi merenjem sloboda, objavila je najnoviji [Izveštaj o slobodi izražavanja u svetu](#). U oblasti koja se tiče Evrope oni su se fokusirali na nedemokratske prakse Srbije i Mađarske. Naglasili su da je situacija zabrinjavajuća: „U proteklih nekoliko godina, pojavio se novi set alata koje koriste neliberalni lideri u krhkim demokratijama, tako što kontrolišu i kooptiraju štampu, sa ciljem da osiguraju njihov opstanak na vlasti. Ovaj set alata izostavlja taktike kao što su cenzura, sila ili potpuno zastrašivanje novinara. Umesto toga, on sadrži metode koje se koriste da se iskoriste strukturni uslovi. Jednom kada se uspešna kooptacija desi, mediji su inkorporirani u sistem kao podrška onima koji su na vlasti. Neliberalni set alata za kooptiranje medija sadrži niz pravnih, vanpravnih i ekonomskih strategija za primenu pritiska na medije koji kritikuju vlast i mehanizme kojima podržavaju provladine medije.

Predstavnik Parlamenta Republike Srbije, Vladimir Đukanović je napisao na [Twitteru](#) da je ovaj izveštaj znak da Srbija ide u dobrom pravcu.

53. Portal [ISTRAGA](#) objavio je listu „[Novinarki koje su osramotile Srbiju](#)“ jer su snimile film „Albanke su naše sestre“- film je prikazan na festivalu „Miredita, dobar dan“ i govori o slučajevima silovanja albanskih žena na teritoriji Kosova od srpskih vojnika tokom rata. Autori objavljenog teksta nisu potpisani. Objavili su informacije o ovim novinarkama, uključujući njihove slike i radna mesta. Navedene su nevladine organizacije u kojima rade, te je napisano koliko su novca te organizacije dobile, bez navođenja izvora informacija.

54. Istraga je takođe objavila i tekst o prošlogodišnjoj dobitnici nagrade „Miredita, dobar dan“ festivala - [Borki Pavićević](#), direktorki Centra za kulturnu dekontaminaciju. „Danas u Beogradu ima na desetine organizacija koje, na sve moguće načine, rade protiv interesa Srbije. Bilo da se radi o promociji nezavisnog Kosova, albanskih terorista ili navodnog genocida u Srebrenici, ova organizacija i njeni članovi često ne biraju sredstva za delovanje protiv svoje zemlje.“ Kroz tekst se objašnjava kako Pavićević deluje protiv srpskih interesa.

55. Imajući u vidu da je Miredita održana u vreme kada se predsednik Vučić obratio javnosti iz Skupštine Srbije i rekao da će štititi srpski narod ako bude potrebe na severu Kosova, naslovne strane tabloida bile su pune [govora mržnje prema](#) Albanaca.

56. Skupština Srbije, bez prisustva dela opozicije koja je bojkotovala sednice, usvojila je kontroverzne amandmane na Krivični zakonik. Takođe, nije održana javna rasprava, a stručnjaci iz ove oblasti nisu konsultovani. Tokom rasprave u skupštini, poslanici vladajuće većine [napali su sudiju Miodraga Majića](#), koji je kritikovao amandmane na Krivični zakonik, a prema predstavnicima pravne profesije i opozicije, ovi napadi su nova faza predstavnika vlasti na predstavnike pravosuđa i ova praksa podriva pravni poredak zemlje. Visoki savet sudstva kao najviši pravni organ [osudio](#) je napade na sudiju Majića.

57. Godišnji [Izveštaj Evropske komisije o Republici Srbiji](#), u kojem je Srbija označena kao zemlja u kojoj se sužava sloboda govora, predstavnici vlasti opisali su [kao političke procene](#). U ovom izveštaju se kaže da Srbija nije ostvarila nikakav napredak u oblasti slobode izražavanja i da nedostatak napretka u ovoj

oblasti predstavlja razlog za ozbiljnu zabrinutost. Postoji zabrinutost zbog slučajeva pretnji, zastrašivanja i nasilja nad novinarima, netransparentnosti vlasništva i finansiranja medija.

58. Takođe, dok premijerka tvrdi da je došlo do značajnih promena u slobodi informisanja, [novinari su izrazili nezadovoljstvo](#): „Novinari i medijska udruženja kažu da su amandmani na Nacrt medijske strategije apsolutno neprihvatljivi, kao i način na koji su uključeni u radni dokument.“

59. Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) osudilo je [provladin tabloidni list Informer](#) za još jedan napad na televiziju N1. „NUNS osuđuje novi napad Informera na televiziju N1 kao još jednu manifestaciju besramnosti i neprofesionalnog ponašanja tabloida koji postoji samo za propagandu vladajuće nomenklature“, navodi se u izjavi.

4. jun – 5. jul 2019.

60. Zbog neuspeha državnih organa Srbije u vezi sa krivičnim prijavama za progon i pretnje na društvenim mrežama upućenih aktivistkinji i novinarki BIRN-a, Sofiji Todorović, [Evropski sud za ljudska prava \(ECHR\) naložio je Vladi Srbije da dostavi sva dokumenta u vezi sa slučajem](#).

Sofija Todorović je u aprilu branila i intervenisala u ime vlasnika pekare „Roma“ Mona Đuraja ([koji je bio izložen napadima desničarskih organizacija](#) nakon što je njegov brat okačio sliku albanskog nacionalnog simbola na ličnom Fejsbuk profilu). Nakon toga je i ona postala žrtva progona, pretnji i napada preko društvenih mreža, koje se i danas nastavljaju. Nijedan državni organ nije odgovorio ni na jedan od zahteva koje je tražio Sofijin advokat. Iz tog razloga se obratio ECHR-u.

Ova odluka ECHR-a je od velikog značaja za sve branitelje i braniteljke ljudskih prava u Srbiji, koji su već godinama izloženi napadima nacionalističkih i „patriotskih“ grupa, što vlasti nisu sankcionisale. Važno je naglasiti da u 98% slučajeva ECHR odbija takve zahteve. Napadi na aktiviste i novinare se nastavljaju u svim delovima Srbije bez adekvatnog odgovora vlasti ili reakcija najviših državnih zvaničnika.

61. Aktivista i novinar iz Aleksinca Dušan Ostojić saopštio je da [se povlači iz aktivizma i novinarstva](#) nakon što je njegov automobil zapaljen krajem maja. Osumnjičeni je pritvoren i otkriveno je da je Ostojić napadnut zbog tekstova koji su objavljeni na online portalu koji administrira.

62. Sredinom juna, novinarka Inđija kafe-a, [napadnuta je, praćena i zastrašivana na ulici](#) u kojoj živi, ali i na poslu. Takođe je prolazila kroz progone na društvenim mrežama. Ona kaže da zna identitet napadača koji je blizak lokalnim vlastima, ali policija kaže da nema dovoljno dokaza za pokretanje postupka. Ovo zastrašivanje traje više od dve nedelje, a napadači takođe pokušavaju da hakuju sajt online portala na kom radi. Povodom napada na Vericu Maričić, [Reporteri bez granica](#) pozvali su vlasti u Srbiji, putem Tvitera, da zaštite novinara ovog lokalnog medija u Inđiji.

63. Sredinom juna u Nišu, mladić je izboden nožem jer je nosio [majicu sa antifašističkim motivima](#). Grupa mladića ga je napala, tražeći da mu skine majicu, a kada je mladić odbio, bio je izboden nožem u leđa. Policija je klasifikovala ovaj napad, u kojem je očigledno da je mladić napadnut zbog svoje majice, kao tuču.

64. Autori i emiteri emisije „[Dobar, loš, zao](#)“ na Šabačkoj televiziji Marko Vidojković i Nenad Kulačin primili su pretnje smrću u komentaru na svom YouTube video snimku. Vidojković i Kulačin nisu prijavili ove pretnje policiji, ali je NUNS umesto njih podneo prijavu nadležnim institucijama. Pretnje novinarima na društvenim mrežama su redovna pojava, ali je zabrinjavajuće da skoro nijedan od ovih slučajeva nema sudski epilog.

5 – 12. jul 2019.

65. U parlamentarnoj raspravi, [Aleksandar Martinović, šef poslaničke grupe SNS-a](#), izjavio je da su novinari, kao i nevladine organizacije, postavljali sigurnosno osetljiva pitanja koristeći Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, te ih optužio da su to „tendenciozni upiti koji idu na to da sruše bezbednosni sistem Republike Srbije“. On je takođe optužio bivšeg poverenika za informacije od javnog značaja Rodoljuba Šabića da radi za strane bezbednosne agencije i opoziciju Srbije i protiv SNS-a i Srbije. Martinović je takođe rekao da „građani Srbije treba da znaju da se pre svega govori o onima koji su uglavnom tražili (informacije od javnog značaja), bezbednosno osetljive informacije, kao što su CINS, KRIK, BIRN, BIRODI, Nataša Kandić, Nemanja Nenadić (direktor Transparentnosti Srbija) i tako dalje“. Na ovaj način Martinović je optužio nezavisne organizacije civilnog društva BIRODI, Transparentnost Srbija, CRTA i Fond za humanitarno pravo i redakcije nezavisnih medija: CINS, BIRN, Istinomer, N1, nedeljnik Vreme, koji svoja istraživanja i analize potkrepljuju činjenicama, da „uništavaju bezbednosni sistem Republike Srbije.“

66. Samo dva dana ranije, Biro za društvena istraživanja, nezavisna istraživačka organizacija, sproveo je istraživanje na temu birača Srpske napredne stranke. „Stariji i siromašniji građani, nižeg i srednjeg obrazovanja, najbrojniji su među biračima Srpske napredne stranke (SNS)“, kažu [rezultati istraživanja koje je sproveo BIRODI](#). Rezultati se nisu dopali poslanicima vladajuće većine, pa su u Narodnoj skupštini javno targetirali BIRODI i njihovog direktora. Jedan od zamenika, Martinović je zatražio da tužilaštvo reaguje na podatke koje je BIRODI objavio da su glasači SNS stariji građani i slabo obrazovani i ocenio da je to "opasna pojava" i da "ima elemente zločina". Ovaj slučaj je prvi u istoriji istraživanja javnog mnjenja da je poslanik zatražio od Tužilaštva da odgovori povodom rezultata istraživanja.

12 – 24. jul 2019.

67. Vojislav Šešelj, šef poslaničke grupe radikala Narodne skupštine i osuđeni ratni zločinac, [izneo je pretnje i uvrede](#) na račun novinarkе lista Danas Snežane Čongradin na jednom od zasedanja Skupštine. Na ovakvo skandalozno i nekažnjeno izlaganje nisu reagovalе nadležne insticije, a komentar predsedavajućeg Skupštine glasio je „hvalа profesore“. Ove pretnje usledile su nakon što je u [listu Danas objavljen tekst Snežane Čongradin](#) o komemoraciji žrtvama genocida u Potočarima.

Praksa tolerisanja ovakvog targetiranja i vređanja pojedinaca i organizacija u Narodnoj skupštini Republike Srbije, koje u javnosti iznose mišljenja i kritike koje nisu u skladu sa stavovima vladajuće stranke, je nedopustiva. Nereagovanje presedavajućeg Skupštine i državnih organa na ovakve zloupotrebe poslovnika izuzetno je opasno jer se time dopušta da govor mržnje prođe nekažnjeno. Činjenica da osuđeni ratni zločinac sedi u NSRS ukazuje na to da zakoni ne funkcionišu. Apelujemo na nadležne institucije da reaguju i da se Vojislavu Šešelju hitno ukine poslanički mandat.

68. Novinarka i urednica portala kolubarske.rs [Darija Ranković već nekoliko godina izložena je konstantnom vređanju i uvredama](#) zbog svog rada. Pošto nije zaplašena ovim uvredama, nastao je portal koji je kopija njenog u cilju dovođenja čitalaca u zabludu. Protiv Zorana Majdaka, vlasnika Radio Valjevo za kog veruje da stoji iza napada, podnela je tužbu još pre dve godine, a od tada je održano pet ročišta na kojima se optuženi ni jedanput nije pojavio. Poručila je da neće prestati da radi ono što radi, makar je i fizički napali.

69. Nakon što je KRIK (mreža za istraživanje kriminala i korupcije) [objavio priču o korupcijskoj aferi](#), čiji je glavni akter brat ministra finansija Siniše Malog, Predrag Mali, [počeli su orkestrirani napadi na KRIK u prorežimskim tabloidima](#).

Ovi mediji, poznati po konstantnom iznošenju laži i kleveta protiv svakoga ko se usudi da uputi kritike na račun vladajuće partije u malom delu medijskog prostora gde je to uopšte moguće, objavili su da su novinari KRIK-a proganjali nevenčanu suprugu i dete Predraga Malog, što je KRIK oštro demantovao. Po uobičajenoj praksi, nakon objavljivanja ove priče od strane KRIK-a, nikakva istraga nije sprovedena od strane nadležnih organa, niti postoje indicije da će do toga doći u skorije vreme.